

Vinnustofa um úrræði fyrir ungmenni með neysluvanda

Samkomusalur Kleppi

5. júní 2018

Markmið vinnustofu

- Heildarsýn og úrræði fyrir börn og ungmenni (undir 18 ára aldri) sem eiga við neysluvanda og hlutverk allra aðila skýr
- Áfengis- og vímuefnameðferð við ungmenni með neysluvanda (undir 18 ára aldri) ?

Dagskrá

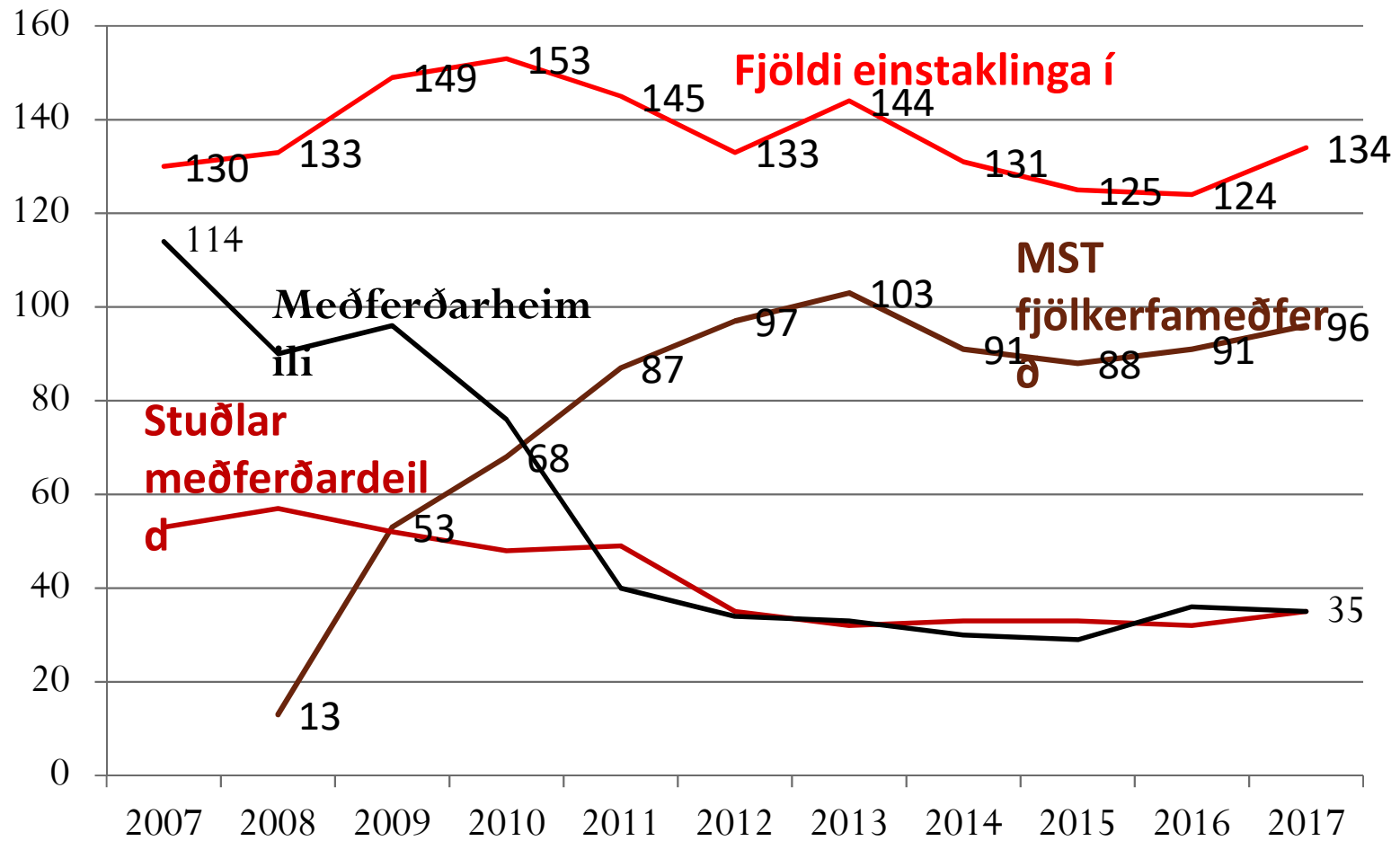
- 9:00 Opnun Páll Matthíasson
- 09:10 Kynning á gögnum
- 09:40 Hópvinna
 - Áskoranir (vandamál) – væntingar
 - Núverandi ferli barna/ungmenna með neysluvanda
 - Framtíðarúrræði (forvarnir, meðferð o.fl.)
 - Lausnir settar fram – kynning

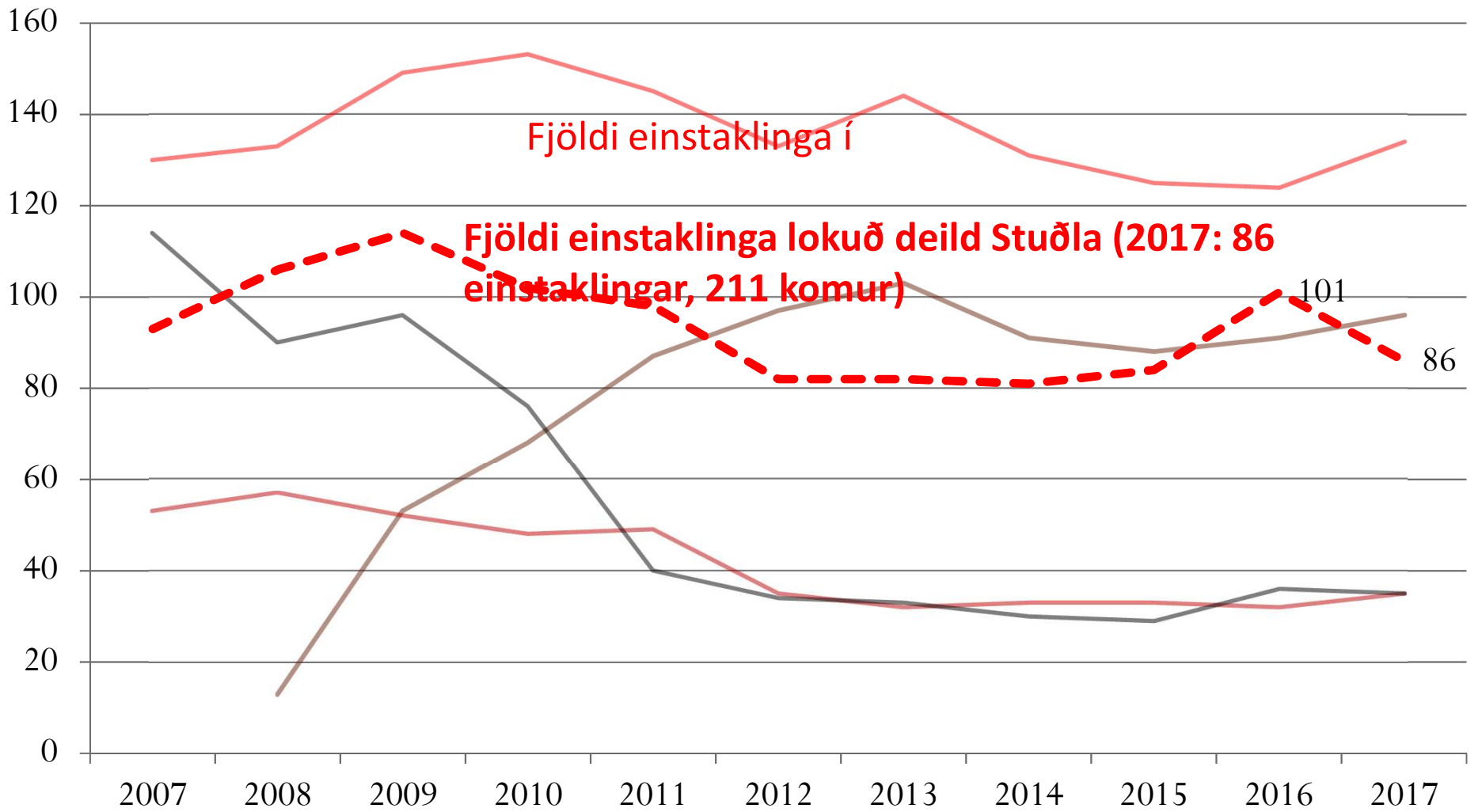
Matar- og kaffihlé eftir þörfum
- 15:50 Ávarp heilbrigðisráðherra
Svandís Svavarsdóttir
- 16:10 Kynning á tillögum hópsins
- 16:50 Lok vinnustofu

Yfirlit yfir gögn

Frá Barnaverndarstofu

Fjöldi barna í meðferð (12-18 ára)

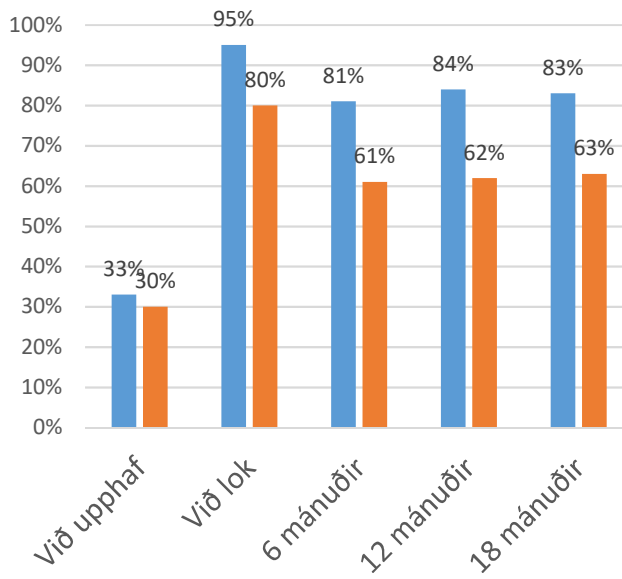
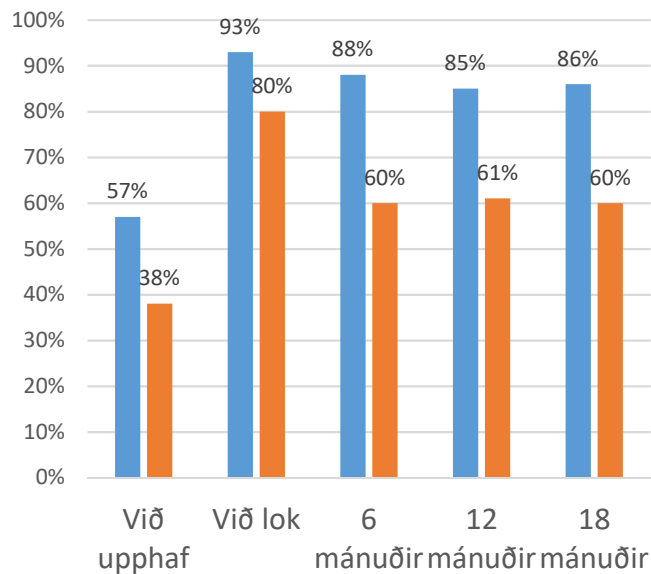
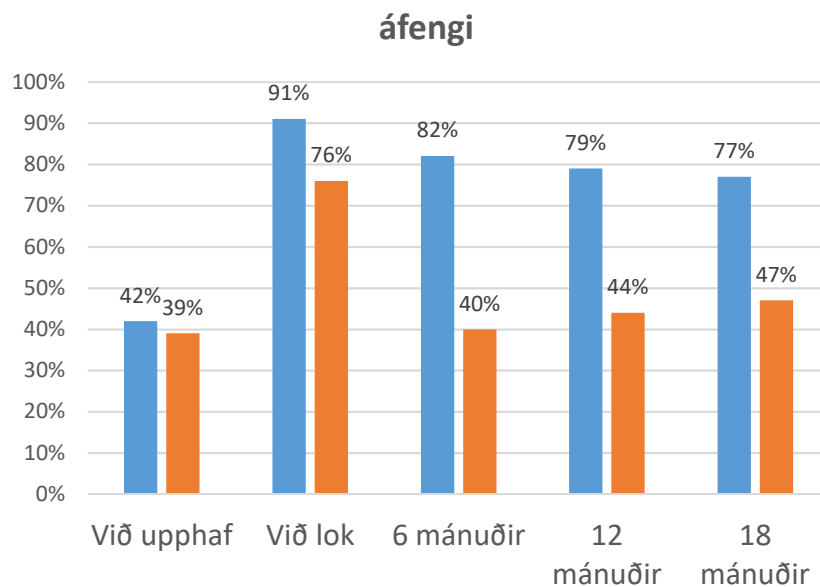
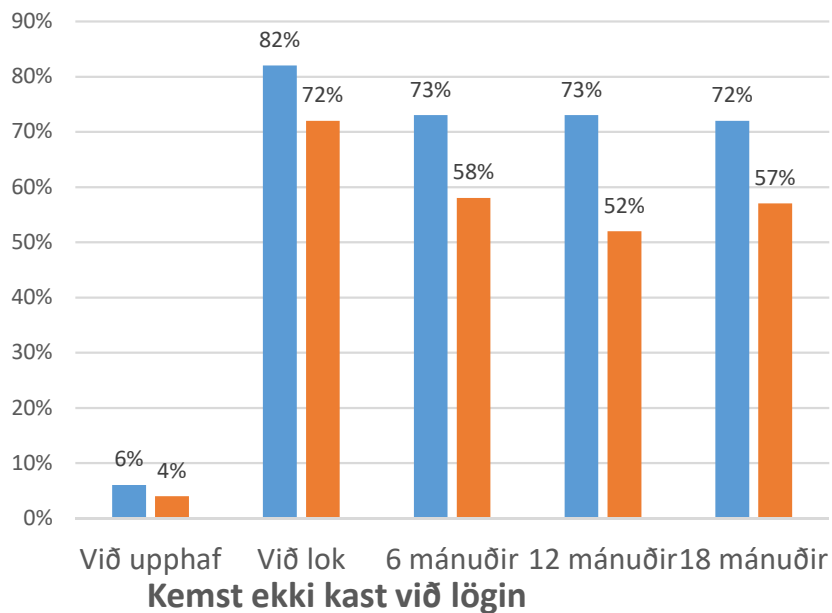

Nánari upplýsingar

- Fjöldi meðferðarheimila:
 - 2007: 5 meðferðarheimili+Stuðlar & Geldingalækur (fyrir yngri en 12 ára).
 - Auk þess Götusmiðjan, sem var opið úrræði á öðrum forsendum. Frá 2007-10 dvöldu 20% barna þar skemur en 7 daga; 22% 1-4 vikur; 18% 4-8v.; 28% 8-16v.; 11% 16-32v.; 2% lengur.
 - Frá seinni parti árs 2008: 3 meðferðarheimili+Stuðlar (Götusmiðjan fram í júlí 2010). Frá júlí 2017 tvö meðferðarheimili+Stuðlar.
- Aldur barna 2010-2017:
 - Meðalaldur: MST 15,2 ára Stuðlar 15,8 ára Meðferðarheimili 16,4 ára
 - Tíðasta aldursgildi: MST 15 ára Stuðlar 16 ára
Meðferðarheimili 17 ára
- Á árunum 2010-2017 fóru 265 börn í sína fyrstu meðferð á meðferðarheimili. Þar af höfðu 97 eða 37% áður farið í MST meðferð
- Um 600 börn hafa lokið MST meðferð frá nóvember 2008.

367 börn sem luku MST fyrir amk 18 mánuðum haust 2017 (81% af þeim sem byrjuðu). Um 59% notuðu vímuefni í byrjun meðferðar

■ **n=272 (74%) Ekki vistaðir á Stuðlum og/eða meðferðarheimili og/eða ráðstafað í fóstur á næstu 18 mánuðum eftir lok MST**

Fyrstu 5 mánuðir 2018 lokuð deild Stuðla (neyðavistun): Alvarleg fráhvörf eða ruglástand vegna neyslu	Kallað á lækni frá Voggi	Farið á bráða-mót-töku LSH	Kom af bráða-mót-töku LSH
Fjöldi skipta	43 (tvisvar í viku)	6	3
Fjöldi einstaklinga	17	4	3

- Frá árinu 2014 er vitað um 11-14 einstaklinga á hverjum tíma sem koma á neyðarvistun Stuðla og hafa prófað sprautur. Á árinu 2017 var vitað um 12 einstaklinga (virtust vera færri 2015).
- Þar af um helmingur notað reglulega Nær allir sem vitað er um eru í meðferð eða hafa lokið meðferð á vegum BVS.
- Framan af nær allir eldri en 17 ára en síðan hefur þetta færst neðar í aldri.
- Dæmi um efni sem sprautað er:, Rítalín, Concerta, Amfetamín, Kókaín, Oxycontin,

Fyrstu 5 mánuðir lokuð deild Stuðla 2018: Gróft mat á alvarleika neyslu	
Alvarleg neysla	25 einstaklingar
Neysla	18 einstaklingar
Ekki neysla	6 einstaklingar

Lyf sem börn á lokaðir deild Stuðla (neyðarvistun) segjast hafa prófað	Fjöldi skipta sem 39 einstaklingar sögðu frá 2017 og fyrstu 5 mánuði 2018
Ritalin	13
Rivotril	11
OxyContin	10
Benzodíazepín	9
Xanax	5
Concerta	4
Lyrica	4
Parkodin forte	4
Valium	3
Sobril	3
Diazepam	2
Mogadon	2
Largatil	1
Seroquel	1
Tramadol	1
Librium	1
Contalgin	1

Börn af erlendum uppruna

Með erlendum uppruna barna er átt við börn sem eiga a.m.k. annað foreldri er af erlendum uppruna (innflytjendur, önnur kynslóð innflytjenda eða börn þar sem annað foreldrið er erlent).

	2013	2014	2015	2016	2017
	%	%	%	%	%
Hlutfall barna af erlendum uppruna þar sem sótt var um meðferð (MST, Stuðla, meðferðheimili)	2,2	4,7	6,9	9,7	11,3
Hlutfall barna af erlendum uppruna þar sem óskað var eftir fósturforeldrum	7,1	11,7	14,3	13,4	20,5
Hlutfall barna af erlendum uppruna sem fjallað var um á grundvelli barnaverndarlaga	16,9	18,4	19,9	21	?
Hlutfall barna af erlendum uppruna á Íslandi (uppl.)	16,6	17,4	18	18,7	19,6

Landspítali

BM komur 18 ára og yngri á geð og Bm Fv og BM barna

Ár útskriftar	Fjöldi kennita	Fjöldi koma
2017	69	82

	13	14	15	16	17	18	BM komur e deild
Fv-G2 BM Bráða	1	3	4	8	17	21	54
Fv-G3 BM Göngu				1		1	2
Hb-20D BM Bráðamóttaka BH		2	3	2	4		11
Hb-31E BM Bráðapjónusta geðdeildar					1	14	15
BM komur e aldri	1	5	7	11	22	36	82

Legur 18 ára og yngri (F10-19)

Ár útskriftar	Fjöldi einstaklinga	Fjöldi lega
2017	22	25

	14	15	16	17	18	Alls legur e. deild
Barna- og unglíngageðdeild (Db12-1h)	1	1	3	4		9
Bráðageðdeild 32C (Hb-32C)					3	3
Móttökugeðdeild 33C (Hb-33C)					3	3
Móttökugeðdeild fíknimeðferðar (Hb-32A)				1	7	8
Sérhæfð endurhæfingargeðdeild (KI-10C)					1	1
Alls legur e. aldri	1	1	3	5	14	24

Ungmennni í áfengis- og vímuefnaneyslu Ólögráða unglingar

Fundur í Von hjá SÁÁ klúbbnum 17.5.2018

Valgerður Rúnarsdóttir

Framkvæmdastjóri lækninga hjá SÁÁ

Hver er staðan – þurfa börn svona...?

- SÁÁ mun hætta að taka inn á sjúkrahúsið Vog einstaklinga undir 18 ára aldri
- Ekki skellt í lás fyrir þennan hóp meðan ekki eru aðrar heilbrigðisstofnanir sem taka ábyrgð á þjónustunni
- Samráð við heilbrigðisráðherra um að sinna hópnum áfram á meðan
- Eftir breytinguna mun Ungmennadeildin starfa áfram fyrir 18-20 ára
- Mikil starfsemi er í göngudeild SÁÁ fyrir ungmenni og foreldra

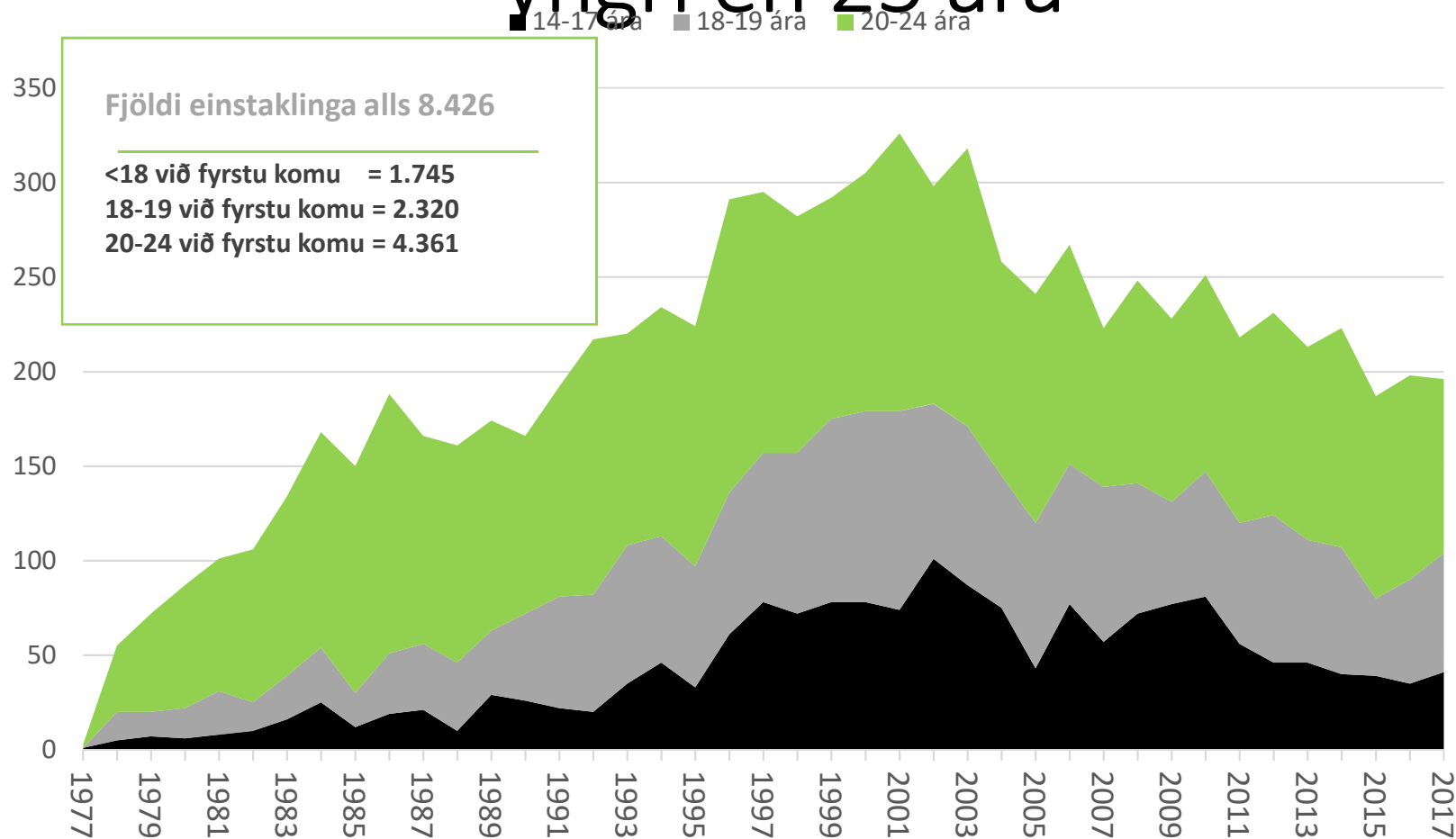

Hver er staðan – þurfa börn svona...?

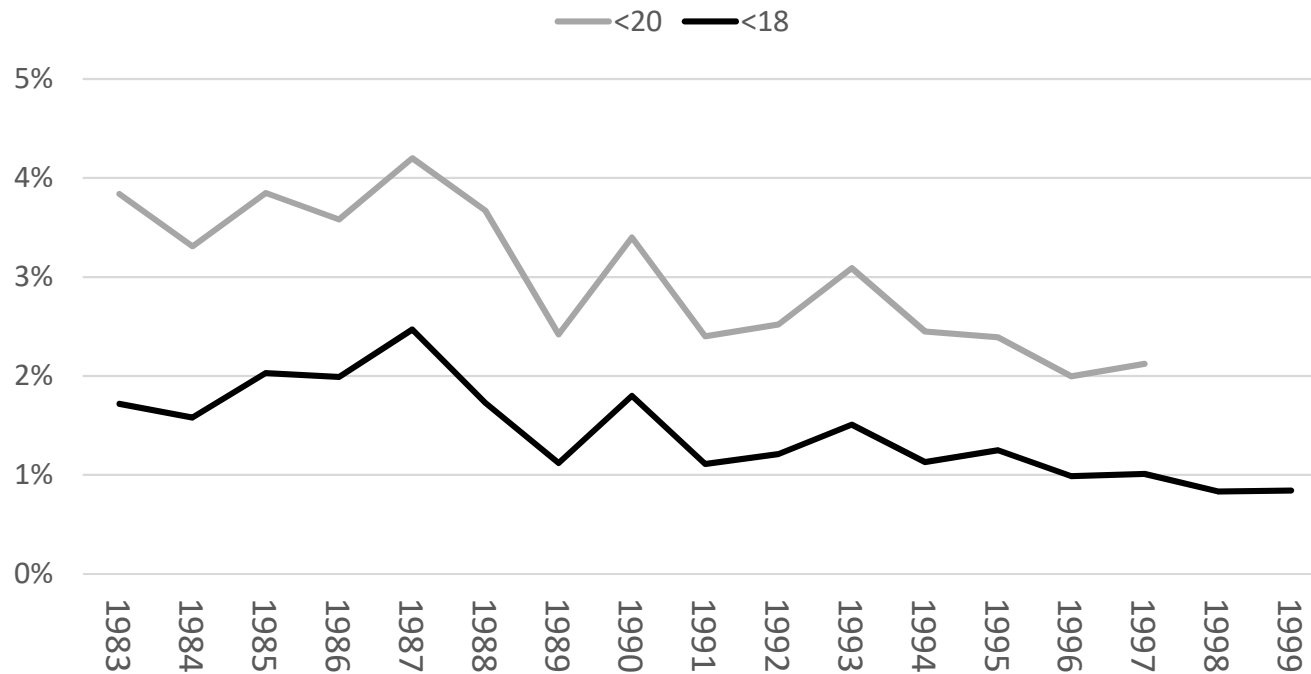
- Höfum upplýsingar um þörf/eftirspurn síðustu áratuga
- Höfum upplýsingar um neysluvenjur
- Höfum sinnt ungmennum, ólögráða einnig
- Hjá þeim yngstu oftast flókinn vandi sem aðrir hafa sinnt áður
- Hjá þeim eldri er fíknsjúkdómur ljósari og oft mjög alvarlegur
- Afleiðingar miklar á félagslega stöðu og heilsu
- **Þurfa svo sannarlega mikið inngrip og margvíslegt**
- SÁÁ aukið mjög þjónustu við þennan yngsta hóp og þarf meira til

Fjöldi sem teitar meðferðar í fyrsta sinn á sjúkrahúsið vog 1977-2017 yngri en 25 ára

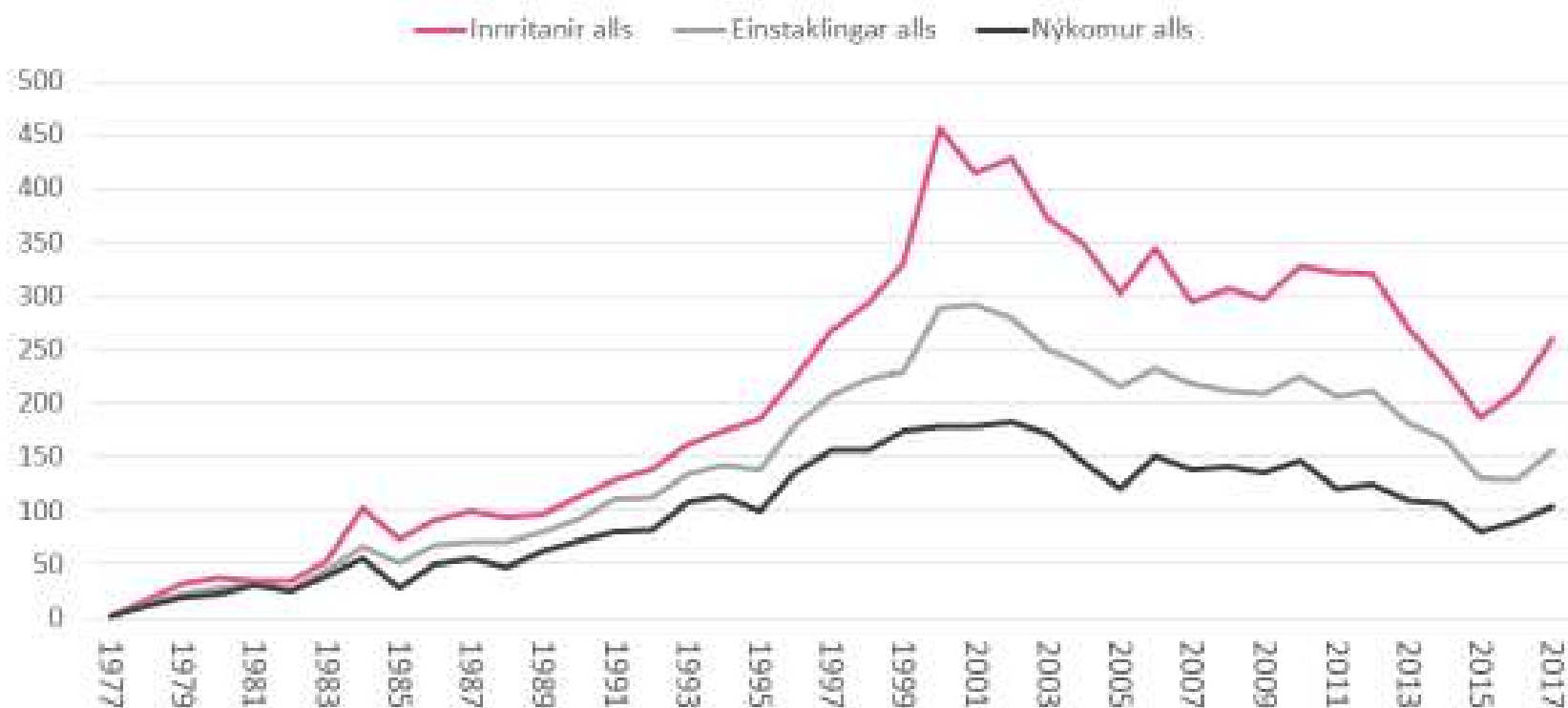

Hlutfall úr fæðingarárgangi 1983-1999 sem kom til meðferðar á Vog fyrir 18 og 20 ára aldur

Fjöldi unglunga 19 ára og yngri á sjúkrahúsinu Vogu

1977-2017

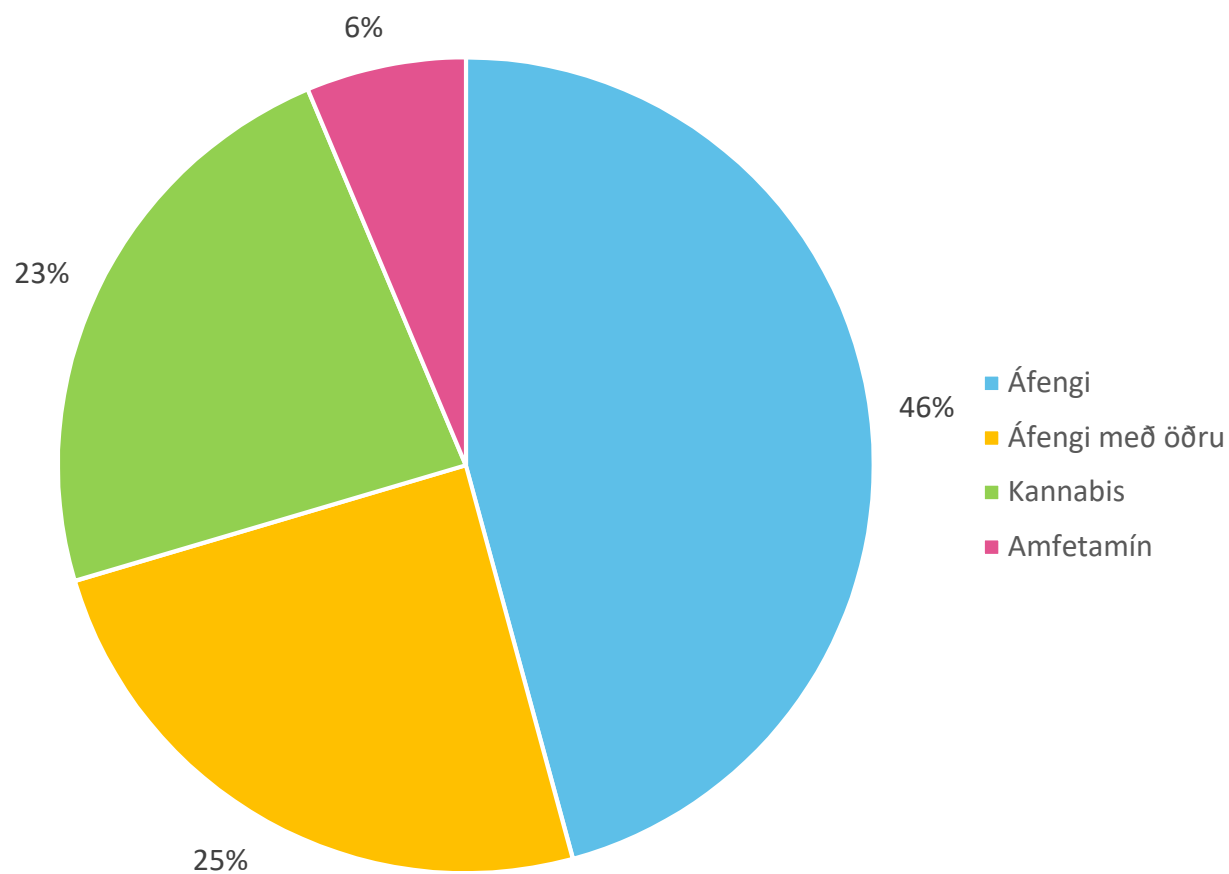

Fjöldi einstaklinga 17 ára og yngri á sjúkrahúsinu Vogu 1977-2017

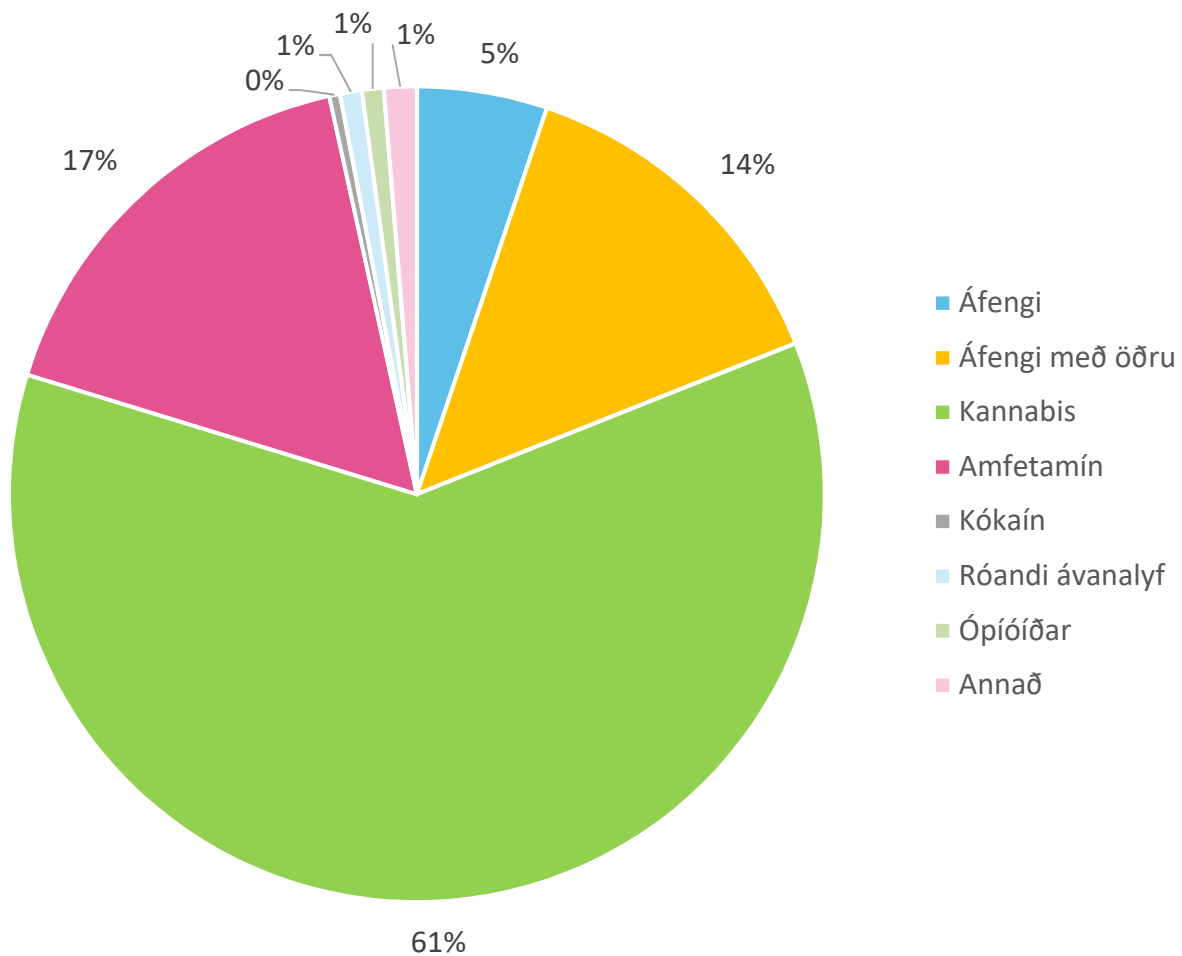
Frumgreining hjá unglingum 19 ára og yngri

á sjúkrahúsinu Vogu 1995

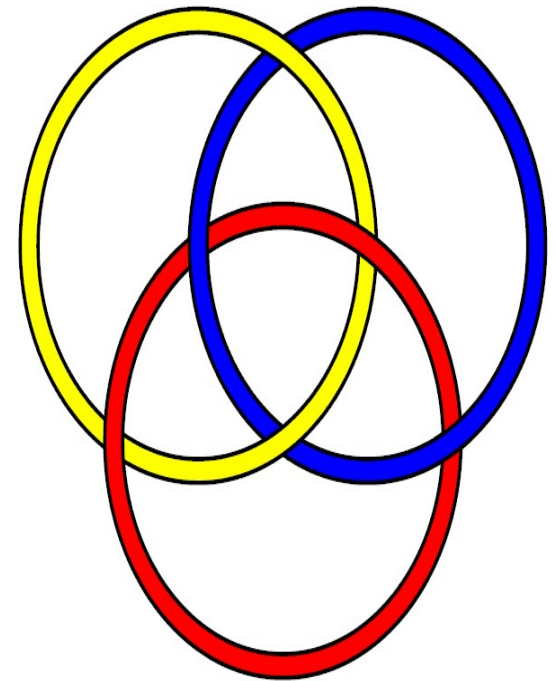
Frumgreining hjá unglingum 19 ára og yngri

á sjúkrahúsinu Vogu 2016

Meðferð hjá SÁÁ er samtvinnuð heild:

- Göngudeildir SÁÁ í Reykjavík og Akureyri:
 - fyrsta inngríp - - löng eftirfylgni (12 mán)
- Sjúkrahúsið Vogur
 - Ungmennadeild 2017
 - 260 innritanir, 150 einstaklingar, 60 ólögráða
- Vík á Kjalarnesi
 - inniliggjandi eftirmeðferð
- Fjölskyldudeild í göngudeild
 - Fjölskyldumeðferð
 - Foreldrafræðsla
 - Sálfræðimeðferð barna

Samstarf við aðrar stofnanir vegna ungmenna

- Barnavernd
- Félagspjónusta sveitarfélaga
- Barnaverndarstofa - Stuðlar
- Lögregla
- Lifrabólgu C verkefni
- LSH
 - Geðdeild LSH
 - Smitsjúkdómadeildin
 - Bráðamóttökur
- Heilsugæslulæknar, sálfræðingar

Umfram þjónusta við þá sem eru yngri en 20 ára

- Ekki á biðlista fyrir sjúkrahúsið Vog
- Ungmennadeild
- Sérstök meðferðar dagskrá
- Vakt ráðgjafa allan sólarhringinn
- Sálfræðingur á ungmennadeild
- Forráðamenn
 - Viðtöl
 - Fræðsla og hópar
- Eftirfylgni hópur í göngudeild

Ungmennadeild sjúkrahússins Vogs frá 2000 – miklar umbætur síðustu 2 ár

- Innra faglegt starf ungmennadeildar styrkt
 - fræðsluefni endurskoðað og aðferðum breytt
 - meðferðargögn endurnýjuð og aukin
 - sálfræðingur/ráðgjafi ungmennadeildar stuðla að ábyrgri innköllun á deildina, innlagnarbeiðnir berast frá fjölskyldum, forráðamönnum, barnavernd o.fl
 - læknaviðtal er við forráðamenn fyrir innlögn á sjúkrahúsið til að tryggja að væntingar beggja séu í samræmi við aðstæður
- Göngudeildar eftirmeðferð og félagsleg endurhæfing eflað
 - til að fylgja eftir jákvæðum breytingum sem verða í meðferð á Voggi
 - U-hópurinn hefur dafnað og stækkað mikið síðasta ár
 - sálfræðiviðtöl eftir innlögn á Voggi fyrir þá sem það nýtist
- Foreldrafræðsla endurskoðuð og eflað faglega
 - mæting í úrræðið hefur aukist um 30% frá 2016 til 2017 (rúmar 300 skráningar)
- Gerð var þjónustukönnun í nóv 2017

Ungmennadeild sjúkrahússins Vogs frá 2000 – miklar umbætur síðustu 2 ár

- Aukið aðgengi að sérfræðingum
 - sálfræðingur í fullu starfi sinnir ungmennum
 - geðlæknir í fullu starfi hefur bæst í læknameymi Vogs
 - áfengis- og vímuefnaráðgjafi er allan sólarhringinn helgaður Ungmennadeildinni
- Fjölskyldumiðuð nálgun
 - fjöskylduviðtal með sálfræðingi/geðlækni/lækni/ áfengis-og vímuefnaráðgjafa hjá ólögráða börnum í meðferð
 - Mikil og bein samskipti við forráðamenn frá fyrsta degi
- Áhersla á öryggi
 - Fylgst er náið með ungmennum og þeirra ferðum um sjúkrahúsið, en þau eru ekki einangruð eða í gát
 - Endurbætur 2017, mun hlýlegri og vistlegri, leita minna fram og njóta sín betur
 - Félagsleg afþreying inn á deildinni aukin
 - Sérstök svæði í matsal fyrir Ungmennadeild til að undirstrika að samneyti við aðra sjúklinga sé ekki liðið, og sýnilegra ef tilhneiging er í þá átt
 - Áfram verklag að bregðast strax við ef vart er við óviðeigandi samskipti til að tryggja öryggi ungmenna

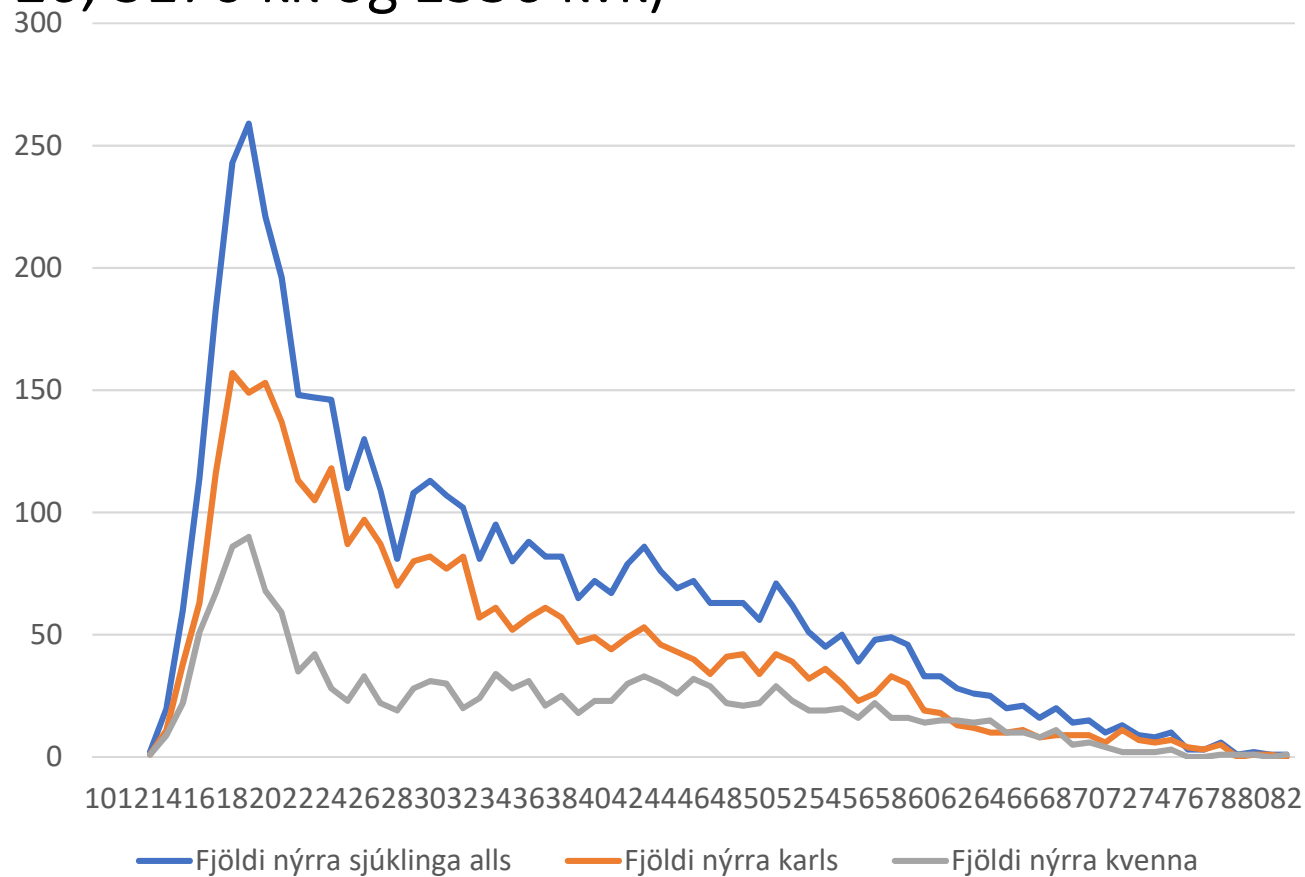

Hver er staðan – þurfa börn svona...?

Aldur við fyrstu innlögn á sjúkranusio vög 2010-2017

(N=4726; 3170 kk og 1556 kvk)

„17 ára í vímuefnaneyslu“ Gap í velferðarþjónustu

- Ólögráðabörn í alvarlegri vímuefnaneyslu og áhættuhegðun, fá ekki alltaf þá heilbrigðisþjónustu sem þau þurfa
- Oft á tíðum er þörf á lokaðri deild á heilbrigðisstofnun sem sinnir þeirra þörfum vegna vímu og fráhvarfa en einnig vegna geðræns vanda annars, áhættuhegðunar og líkamlegra afleiðinga
- Úrræði félagsþjónustu og barnaverndarstofu nægja ekki í slíkum tilvikum
- Þessum hópi er helst ekki sinnt á LSH á barnadeildum eða lokaðri fullorðinsgeðdeild
- SÁÁ hefur sinnt þeim með sífelld meiri viðbúnaði, en það dugir ekki til

„17 ára í vímuefnaneyslu“ Gap í velferðarþjónustu

- Við höfum miklar áhyggjur af þjónustu vegna þessa hóps og fjölskyldna þeirra, í framtíðinni
- Það er brýnt að tryggja þeim viðunandi heilbrigðisþjónustu
- Framtíðarsýn í geðheilbrigðismálum barna og ungmenna á Íslandi þarf að sjá til þess að börn með vímuefnavanda fái viðeigandi meðferð
- Hvað tekur við, þegar þau koma ekki lengur á sjúkrahúsið Vog?

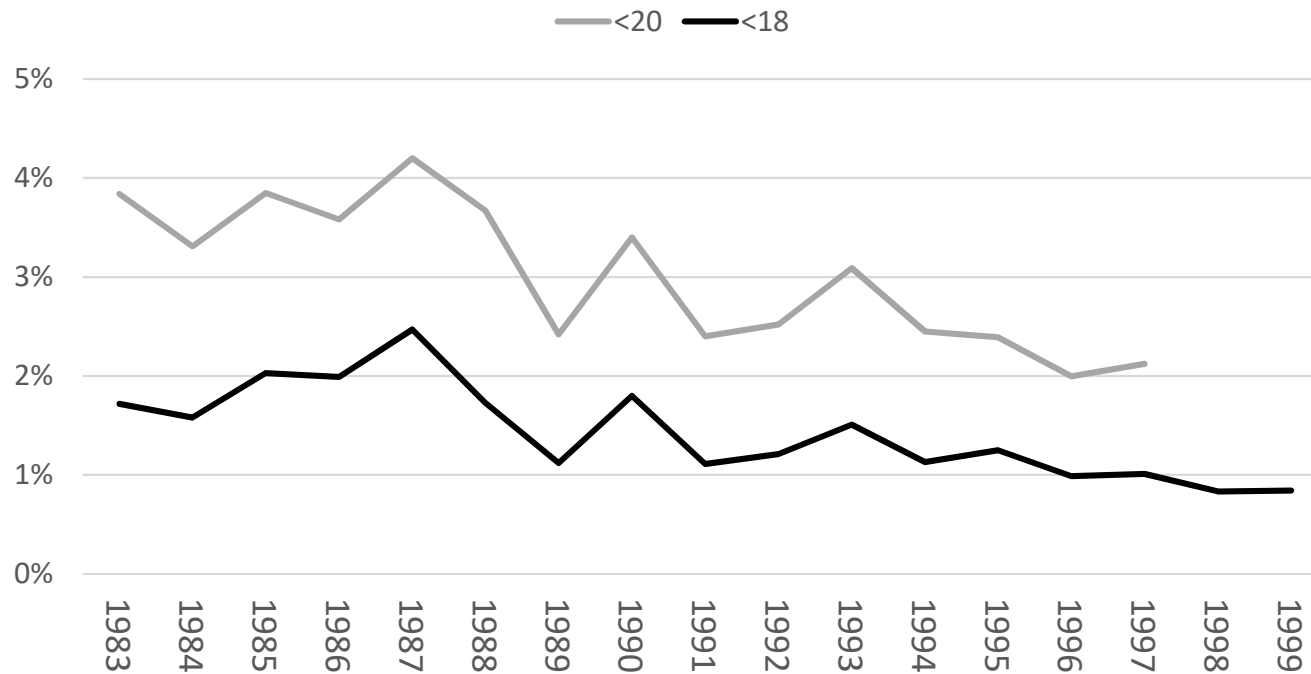

Sveltur málaflokkur

- Aukinn viðbúnaður og þjónusta við ungmenni hjá SÁÁ hefur ekki verið greiddur af Ríkinu
- Engin samningur er við Ríkið um göngudeildir SÁÁ, framlag er = 0 kr
- Þar með talið
 - Þjónusta við ungmenni
 - Þjónusta við foreldra/fjölskyldur ungmenna
 - Sálfræðiþjónusta fyrir börn

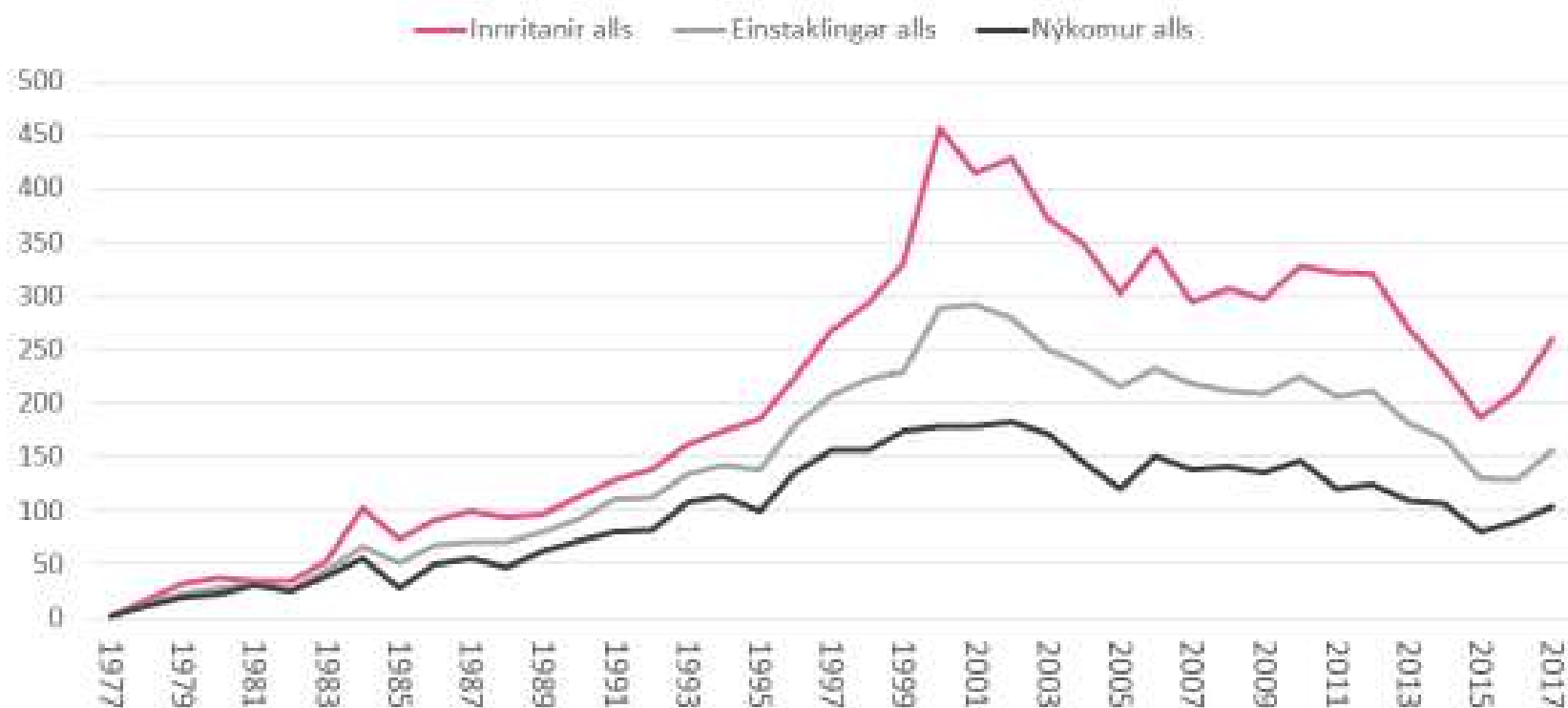

Hlutfall úr fæðingarárgangi 1983-1999 sem kom til meðferðar á Vog fyrir 18 og 20 ára aldur

Fjöldi unglunga 19 ára og yngri á sjúkrahúsinu Vogu

1977-2017

Lífshættuleg neysla ungs fólks - skaðaminnkun

- Þarf aðgengi að heilbrigðiskerfinu öllu
- LSH – Bráðamóttaka – Geðdeild - Lyflæknisdeildir
- Sjúkrahúsið Vogur
- Þarf að geta gripið inní og stoppað lífshættulegt ferli, aftur og aftur!
- Lifa af neyslutímabil
- Gluggi til að rétta kúrsinn

Kyn og aldur þeirra sjúklinga sem voru 19 ára eða yngri

við fyrstu komu á sjúkrahúsið Vog á árunum 1997-2016

Aldur	Stúlkur	Piltar	Alls
12 ára	0	0	0
13 ára	5	2	7
14 ára	30	27	57
15 ára	101	104	205
16 ára	196	229	425
17 ára	228	375	603
18 ára	271	486	757
19 ára	230	522	752

Fjöldi unglunga og ungmenna sem komu til meðferðar

hjá SÁÁ 1977-2016 og hve mörg þeirra voru látin í lok árs 2016

Aldur við fyrstu komu	Stúlkur	Þar af látnar	Piltar	Þar af látinir	Alls	Þar af látin
<18 ára	754	24 eða 2,8%	950	59 eða 5,8%	1.704	83 eða 4,5%
18-19 ára	706	24 eða 3,5%	1.534	68 eða 4,3%	2.240	92 eða 4,0%
20-24 ára	1.094	44 eða 4,0%	3.200	240 eða 7,1%	4.294	284 eða 6,3%
Alls	2.554	92 eða 3,5%	5.684	367 eða 6,1%	8.238	459 eða 5,3%

95 LÉTUST YNGRI EN 25 ÁRA, 151 Á ALDRINUM 25-34 ÁRA, 111 Á ALDRINUM 35- 44 ÁRA OG 87 Á ALDRINUM 45-54.

ALLS LÉTUST 459 YNGRI EN 65 ÁRA

Gögn á veggjum til notkunar !

